

Niezwykła konferencja

Sumienie postanowiło zwołać konferencję na szczycie. Udział wzięli: wola, rozum, uczucie, rozsądek i dusza. Konferencja odbyła się w burzliwej atmosferze, pełnej wymówek i wzajemnych oskarżeń. Rozpoczęło sumienie:

– Nasze spotkanie stało się koniecznością, gdyż człowiek oczekuje od nas jednoznacznego stanowiska wobec życia; inaczej straci nadzieję.

Po wstępie rozgorzała dyskusja:

– Wokół ciebie zawsze mroźno. Twój chłód wyziębia wszystko, co ludzkie. Jesteś zbyt zasadniczy! – odezwało się uczucie do rozumu.

– A ja na tobie nie mogę polegać, jesteś wybuchowe i kapryśne – skontrował rozum.

– Ja nie mogę znieść twojego egoizmu – włączył się rozsądek z pretensjami pod adresem woli.

– A mnie się robi niedobrze z powodu twojej arogancji – odparła wola.

– Nie rozumiem was – odezwała się w końcu dusza. Każde z was mówi tylko o sobie i chce postawić na swoim. A ja wam mówię: gdzie rządzi rozum, tam nie ma miejsca na uczucie. Samo uczucie prowadzi na manowce. Gdzie przewodzi wola, tam istnieje

tylko siła i przemoc. A gdzie panuje rozsądek, tam wszystko jest bez fantazji. Mam wrażenie, że zapomnieliście o mnie.

– Właśnie to chciałem usłyszeć – zwróciło się do duszy sumienie – rozumiem twoją skargę, bo gdzie nie ma duszy, tam nie ma też miłości.

– To samo dotyczy ciebie – odpowiedziała dusza. – Bo gdzie brak sumienia, tam też nie ma szacunku dla życia i dobra.

Wszyscy uczestnicy konferencji zamilkli. Po chwili sumienie podsumowało obrady i sformułowało wnioski.

na podstawie: Kazimierz Wójtowicz

O sumieniu

Sumienie to nie zasady, lecz rodzaj wrodzonej (rozwinętej lub nie) wrażliwości na wartości. To wewnętrzny głos, który znamy z doświadczenia, gdy coś nakazuje albo czegoś zakazuje. Kto wydaje te nakazy i zakazy? Teolog powie: głos sumienia jest obecnym w nas głosem Boga. ► **Socjolog** powie: sumienie to wynik umowy społecznej. Zaś ktoś inny stwierdzi, że sumienie jest ukształtowane wyłącznie przez ► **kulturę**, w której człowiek wzrastał.

Człowiek sumienia

Co to znaczy „czuwać”?

To znaczy, że staram się być człowiekiem sumienia. Że tego sumienia nie zagłuszam i nie zniekształcam. Nazywam po imieniu dobro i zło, a nie zamazuję. Wypracowuję w sobie dobro, a ze zła staram się poprawiać, przezwyciężając je w sobie. To taka bardzo podstawowa sprawa, której nigdy nie można pomniejszyć, zepchnąć na dalszy plan. Nie. Nie! Ona jest wszędzie i zawsze pierwszoplanowa. Jest zaś tym ważniejsza, im więcej okoliczności zdaje się sprzyjać temu, abyśmy tolerowali zło, abyśmy łatwo się z niego rozgrzeszali. Zwłaszcza, jeżeli tak postępują inni.

bł. Jan Paweł II, *Przemówienie do młodzieży*, Częstochowa, 18 czerwca 1983 r.

PYTANIA I ZADANIA

1. Przeczytaj opowiadanie *Niezwykła konferencja* i powiedz, do jakich wniosków mogło dojść sumienie.
2. Zastanów się, dlaczego opisane niżej osoby podjęły taką, a nie inną decyzję.

Rodzik ucznia zagrożonego oceną niedostateczną poprosił nauczycielkę syna, aby udzieliła mu płatnych korepetycji. „Prawo oświatowe tego pani nie zabrania” – argumentowała matka. Jednak nauczycielka po chwili wahania nie wyraziła zgody.

Pewien mężczyzna mający bardzo poważne problemy finansowe znalazł portfel z dużą sumą pieniędzy. Bardzo się ucieszył i postanowił je zatrzymać. Ale z jednej z przegródek portfela wysunął się dowód osobisty. Wtedy mężczyzna – choć nikt nie widział, że znalazł portfel – postanowił zwrócić go właścicielowi.

Arek zobaczył kolegę palącego „trawkę”. Widział, kto mu sprzedawał narkotyki. Zastanawiał się, co powinien zrobić. Po dwóch dniach namysłu zadzwonił na policję.

3. Na podstawie tekstu *O sumieniu* i *Masz wiadomość!* napisz, czym różni się chrześcijańskie pojęcie sumienia od innych ujęć. Jaka jest rola sumienia?
4. Kto to jest człowiek sumienia według bł. Jana Pawła II? Podaj przykłady z życia.
5. Wybierz zdjęcie, do którego najlepiej pasuje tytuł *Sumienie*. Uzasadnij swój wybór.

ZADANIE DODATKOWE

Wyraź swoimi słowami sens wybranych wyrażen. Podaj przykłady z życia ilustrujące twoje wyjaśnienia. Które z tych określeń dobrze pasowałyby do opisu osób z zadania 2?

uśpione sumienie • *sumienie kołatka* • *sumienie się kształtem wymarmurzy* • *zgniłe sumienie* • *spokojne sumienie* • *obudzić sumienie* • *sumienie szerokie jak autostrada* • *człowiek bez sumienia* • *sumienie skrupulatne*

Jak sądzisz?

Czy człowiek ponosi odpowiedzialność za swoje sumienie?

A jak na to pytanie odpowiada Bóg w Księdze Rodzaju?

Pan [Bóg] zapytał Kaina: „Dlaczego jesteś smutny i dlaczego twarz twoja jest ponura? Przecież gdybyś postępował dobrze, miałbyś twarz pogodną; jeżeli zaś nie będziesz dobrze postępował, grzech leży u wrót i czyha na ciebie, a przecież ty masz nad nim panować”.

Księga Rodzaju 4, 6-7

Refleksja i modlitwa

A z łagodnością i bojaźnią [Bożą] zachowujcie czyste sumienie, ażeby ci, którzy oczerniają wasze dobre postępowanie w Chrystusie, doznali zawstydenia właśnie przez to, co wam oszczerczo zarzucają.

Pierwsza List św. Piotra 3, 16

Panie Jezu, pomóż mi, by głos mego sumienia był zawsze zgodny z Twoją wolą. Dziękuję Ci za słowo Boże, które jest światłem na mej drodze.

Jeśli chcesz...

Każdemu zdarzają się sytuacje, w których trudno osądzić i zdecydować, jak postąpić, by „być w porządku”, w zgodzie ze swoim sumieniem. Kiedy znajdziesz się w takiej sytuacji, zastanów się, co mogliby sądzić na ten temat ludzie, których uważasz za mądrych i dobrych. Co powiedziałyby o tym sam Jezus? Opisz ten problem i swoje wątpliwości w zeszycie Myśli. Pomódl się o jasność sądu do Ducha Świętego.

SŁOWNIK

- **socjolog** – naukowiec zajmujący się socjologią, czyli nauką o społeczeństwie, jego strukturze i prawach rozwoju
- **kultura** – tu w najszerszym znaczeniu: wszystko, co jest tworem człowieka i całych społeczeństw

Masz wiadomość!

- ! Sumienie to „najtajniejsze sanktuarium” człowieka – rozbrzmiewa w nim głos Boga.
- Sumienie jest sądem rozumu, dzięki któremu osoba ludzka rozpoznaje dobro lub zło konkretnego czynu.
 - Sumienie może wydać zarówno prawy sąd zgodny z rozumem i prawem Bożym, jak i – przeciwnie – sąd błędny.
 - Człowiek jest odpowiedzialny za kształtowanie swojego sumienia.